

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

HELYI TANTERV

Gimnáziumi sportosztály / Általános gimnáziumi osztály
12. évfolyam

12. évfolyam

heti 1 óra (évi 32 óra)

Állampolgári ismeretek

Az állampolgári ismeretek tantárgy tanulása hozzájárul a tanuló egyéni és családi szocializációjának pozitív alakulásához, az aktív és felelős állampolgári magatartás megalapozásához, a szabadságértékek és a társadalmi normák belsővé válásához, nemzeti azonosságtudat és a hazaszeretet erősödéséhez, a haza iránti kötelezettségek megismeréséhez, a fenntartható fejlődés feltételeinek megértéséhez és a felnőtt szerepekre való eredményes felkészüléséhez.

A fenntarthatóság és a pénzügyi tudatosság szemléletének és gyakorlatának továbbfejlesztése nemcsak a tanuló előzetes tudására épít, hanem a társak értékes gondolatainak megértésére, a vélemények, javaslatok megbeszélésére, megvitatására, tervek közös kidolgozására is lehetőség nyílik: például a család pénzügyi tervezése, a környezettudatos életvitelt befolyásoló tényezők értelmezése, a pénzügyi döntések megfelelő előkészítése, a kockázatvállalás mérlegelése, a tudatos fogyasztóvá válás lehetőségei és a vállalkozások mikro- és makrokörnyezetének vizsgálata. A rendszerszemlélet és az értelmező gondolkodás érvényesítése, az egyéni, közösségi és társadalmi felelősségvállalás tudatosítása kiemelt fejlesztési feladat.

A tanulás folyamatában – az önálló ismeretszerzés mellett – a tanuló megtapasztalhatja a csoportos tanulási módszerek alkalmazásának hatékonyságát, a társas együttműködés személyiségfejlesztő és közösségi élményét.

A tanuló reális jövőképek alakításához, az életpálya-tervezéshez szükséges ismeretek, jártasságok és készségek elsajátítása a szocializációs folyamat részévé válik.

Az állampolgári ismeretek tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A tanuló az információk gyűjtése, rendszerezése és feldolgozása közben megkülönbözteti a lényegest a lényegtelenről, és arra törekszik, hogy hiteles szövegeket használjon fel beszámoló elkészítéséhez. Önállóan vagy megadott szempontok alapján képes megkülönböztetni egymástól a megalapozott, tudományos háttérű és a hamis következtetéseket tartalmazó leírásokat, gondolatsorokat. Az érveléstechnikák alkalmazásával, mások véleményének megismerésével tovább fejlődik vitakultúrája.

A kommunikációs kompetenciák: A tanuló véleménynyilvánításához, érveléséhez, a vitahelyzetekben való megszólalásaihoz a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvhasználat és viselkedés társul. A véleménynyilvánítás és a vitakultúra fejlesztése az autonóm magatartás kialakulását és a másik ember iránti tiszteletet, a más vélemények mérlegelését egyaránt segíti.

A digitális kompetenciák: A tanuló információk gyűjtéséhez és rendszerezéséhez használja a könyvtári dokumentumokat és az internetet, a beszámolók egy részéhez digitális tartalmakat készít. Az önálló és a társas tanulás folyamatában tanári segítséggel körültekintően választja ki az ismeretforrásokat, ha szükséges, tanácsot kér vagy tanácsot ad a médiahasználatról.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló információkat, tényeket, adatokat gyűjt, válogat, önállóan vagy társaival együttműködve rendszerez. Társadalmi jelenségeket hasonlít össze, összefüggéseket állapít meg, következtetéseket, magyarázatokat fogalmaz meg. A társadalommal, a honvédelemmel és az állampolgári feladatokkal kapcsolatban képes a problémák azonosítására, releváns kérdéseket alkot, javaslatokat tesz, társaival tervezeteket készít. Nyitott annak átgondolására, hogy a tudományos-technológiai fejlődés, a

környezetvédelemmel kapcsolatos problémák és a fenntarthatóság kérdésköre miképpen hat életútjára, családjára és hazájára.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A pedagógus vagy a társak orientáló észrevételeit, javaslatait és tanácsait figyelembe véve a tanuló képes korrigálni álláspontját, véleményét, valamint módosíthatja, átértékelheti, felülbíráhatja döntéseit. A társas tanulás közösségi élménye növeli önbizalmát, önbecsülését, egyúttal segíti reális énképének alakulását, és erősíti a közösségért történő felelősségvállalást.

A kooperatív tanulás révén az együttes tevékenység saját élménnyé válik. A tanuló társaival közös véleményt alakít ki, javaslatokat fogalmaz meg és terveket készít. A tanulás folyamán sok esetben társaival együttműködve dolgoz fel szövegeket, készít beszámolókat, gyűjt információkat, továbbá bekapcsolódik egy téma vagy probléma közös megbeszélésébe, ennek során érveket-ellenérveket fogalmaz meg.

A tanulási tevékenységek jellege, a társas tanulás lehetőségei olyan szituációkat és légkört teremtenek, amelyek biztosítják a tanuló szorongásmentes önkifejezését, ezek révén támogatják véleményének, gondolatainak, érveinek szabad kifejtését, ugyanakkor tudatosítják, hogy saját szempontjai csak mások hasonló megnyilvánulásainak tiszteletben tartásával, érveinek megértésével, egyeztetésével érvényesülhetnek.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanuló lakóhelye történetét és a település kulturális, néprajzi értékeit megismerve arra törekszik, hogy gazdagítsa a helyi társadalom életét. Önállóan és társaival együttműködve újságcikket ír, weboldalt szerkeszt. Problémaérzékenység, egyúttal együttműködő, segítő szemlélet jellemzi a projektekből való tevékenységét.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A mindennapi élethez kapcsolódó készségfejlesztés, a hivatali ügyintézés intézményeinek és alapvető eljárásainak megismerése, a munkavállaláshoz szükséges ismeretek és készségek megszerzése, fejlesztése elősegíti a tanulónak a felnőtt szerepekre való felkészülését. A tanuló javaslatokat fogalmaz meg, tervezeteket készít; mindez hozzájárul az innováció iránti nyitottság és igény, valamint a felelősségteljes munkamorál megalapozásához.

12. évfolyam

A középiskolai képzés záró szakaszában az állampolgári ismeretek tantárgy tanulásával, az életkori sajátosságok figyelembevételével, a tanuló – építve az általános iskolában a tantárgy keretében már kialakított attitűdre, megszerzett tudásra, képességekre és készségekre – elsajátítja az alapvető állampolgári ismereteket, valamint azokat a kompetenciákat és eljárásokat, amelyek a társadalmi részvételéhez, a haza iránti kötelességeinek teljesítéséhez és mindennapi boldogulásához szükségesek.

A 12. évfolyamon a kiemelt – mindegyik témakörben szereplő – fejlesztési feladatok a tanuló képességeinek, készségeinek és személyiségének továbbfejlesztését szolgálják: a kommunikációs kultúra részeként a véleménynyilvánítás lehetőségeinek biztosításával, az érvelési technikák gyakorlásával, a vitakultúra fejlesztésével, a digitális lehetőségek használatával, a rendszerszemlélet és a mérlegelő gondolkodás kialakításával, erősítésével.

A tanuló felismeri a család mint a társadalom alapvető intézményének jelentőségét és szerepét, megfogalmazza a párválasztás és a felelős családtervezés szempontjait, a gyermekvállalás fontosságát és demográfiai jelentőségét, valamint kiemeli a családi szocializációnak az életutat befolyásoló funkcióját.

A tanuló értelmezi a nemzeti identitás alkotóelemeit, megfogalmazza a hazafiság kifejezésének lehetőségeit, személyiségébe beépülnek a hazaszeretet és a patriotizmus emocionális összetevői. Kiemeli a világ magyarsága mint nemzeti közösség kohéziós szerepét. Tájékozódik a határon túl és a diaszpórában élő magyarság életviszonyairól: információkat gyűjt és rendszerez közösségeikről, fontosabb szervezeteikről, felismeri törekvéseiket, átérzi örömeiket és gondjaikat. Véleményt alkot a nemzetek, nemzetállamok fontosságáról, a globalizáció hatásairól.

Megismeri Magyarország fontosabb állami intézményeit, értelmezi a demokratikus jogállam felépítését és működését, az országgyűlési és a helyhatósági választások alapelveit. Tudatosul benne, hogy a haza védelme nemcsak a fegyveres erők, hanem a nemzet minden tagjának közös feladata, amely a magyar állampolgárok hazafias elkötelezettségén és kötelességtudatán kell, hogy alapuljon.

A tanuló alapvető jogi ismereteket szerez, ezek révén elsajátítja a mindennapi élethez szükséges jártasságokat is: elsajátítja a hivatali ügyintézéshez, a munkavállaláshoz, a szerződések kötéséhez kapcsolódó alapvető ismereteket, készségeket. Egyértelművé válik számára a társadalmi normák követése és az egyén felelősségvállalása közötti összefüggés, erősödik benne a normatudat.

A tanuló tudatosan készül későbbi munkavállalói szerepére, életpályájára, ezért megismeri a munka világát érintő alapvető jogi szabályozást, illetve tájékozódik a munkaerőpiac helyzetéről, a sikeres munkaerőpiaci részvétel feltételeiről. A munkavállalásra vonatkozó ismeretek megszerzése elősegíti a felnőttkori szerepekre történő felkészülését.

Támpontokat kap saját pénzügyei racionális, gyakorlatorientált intézéséhez, a család költségvetésének megtervezéséhez, megismeri a körültekintő és megalapozott hitelfelvétel feltételeit. Életvitelébe beépül a fogyasztóvédelem, a környezeti, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság szemlélete és gyakorlata. Ismereteket szerez az állam gazdasági szerepvállalásának formáiról, szerepéről, a monetáris politika lényegéről és a vállalkozások működésének sajátosságairól. Mindez hozzájárul felelős állampolgári létének és a

változásokhoz alkalmazkodó, a problémahelyzetekre eredményes válaszokat kereső innovatív, vállalkozói szemléletének megalapozásához.

A demokratikus attitűd megalapozását, illetve fejlődését szolgálja, hogy a tanuló bekapcsolódik a tematikus vitákba, ezáltal fejlődik az értelmező, mérlegelő gondolkodási készsége, erősödik a problémamegoldó szemlélete. A tanuló véleménynyilvánításához, érveléséhez, a vitahelyzetekben történő megszólalásaihoz a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvhasználat és viselkedés társul. A vitakultúra fejlesztésének alapját mások álláspontjának, véleményének azonosítása, megértése és az érvekre épülő vélemény megfogalmazása képezi, ellenérvek ütköztetésére, továbbá közös gondolkodásra sarkall.

A tanulás változatos módszereinek és formáinak alkalmazása a tanulási folyamat hatékonyabbá válását eredményezi. A tantárgy elősegíti az együttműködés közösségi élményének megélését, a másik ember véleményének megértését, az empátia erősödését, és a társadalmi kérdések közös megbeszélését is. A tanuló az információk gyűjtéséhez, beszámoló elkészítéséhez használja az infokommunikációs eszközöket.

Az állampolgári ismeretek tanulása a 12. évfolyamon is kapcsolódik a *történelem* tantárgyhoz: a közös értelmező és tartalmi kulcsfogalmak révén, a személyes és közösségi döntések okainak és következményeinek vizsgálatával, az egyén és közösség viszonyának elemzésével, a morális dilemmák számbavételével. A két tantárgy tanulása szoros – több esetben komplementer – együttműködést is feltételez, például a diktatórikus és a demokratikus rendszerek sajátosságainak elkülönítése, az emberi jogok megfogalmazásának és elfogadásának, a demokráciamodellek történetiségének nyomon követése, a magyarországi rendszerváltozás eredményeként kiépülő jogállami berendezkedés és intézményrendszer vizsgálata terén. Mindkét tantárgy tanulása során erősödik a tanuló nemzeti öntudata, erősödnek az őt a hazájához fűző érzelmi szálak. Az állampolgári ismeretek tanulásakor építhetünk a *földrajz* tantárgy keretében elsajátított környezeti, gazdasági és pénzügyi ismeretekre: a 12. évfolyam fejlesztési feladatainak egy része a pénzügyi tudatosság megalapozását és a fenntarthatóság környezeti, gazdasági-társadalmi fontosságának kiemelését, valamint a környezet védelme iránti felelősségtudat kialakítását szolgálja.

A 12. évfolyamon összegző-minősítő értékelés (ötfokozatú skálán értelmezett érdemjeggyel) javasolt az ismeretek elsajátításának ellenőrzése, mérése, az ismeretek alkalmazásához kapcsolódó tudás mértékének megítélése során. A szöveges, tanulást támogató, értékelés elsősorban a társakkal végzett tevékenységekkel, a kooperációval, a beszámolók, prezentációk készítésével, portfólió összeállításával kapcsolatos. Az önértékelés, a társak értékelése és a csoportos megbeszélés biztosítja a segítő, támogató és fejlesztő jelleget.

Tantárgyi időkeret: heti 1 óra (32 óra/év)

Tankönyv:

OH-ALP12TA Állampolgári ismeretek 12.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
A család, a családi szocializáció	3
A család gazdálkodása és pénzügyei	2
Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	5
Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	4
A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	4
A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	3
Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	3
Bankrendszer, hitelfelvétel	2
Vállalkozás és vállalat	2
Szabad időkeret (rendszeresítés, ismétlés, gyakorlás)	4
Összes óraszám:	32

TÉMAKÖR: A család, a családi szocializáció	ÓRASZÁM: 3 óra
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az önismeret, önértékelés és a reális énkép alakítása – A kommunikációs készség fejlesztése – A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése – Az érvelés készségének fejlesztése – A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése – Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése – A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése – A családi szocializáció folyamata és jellemzői – A családtervezés szempontjai és szakaszai – A gyermekvállalás demográfiai, társadalmi jelentőségének tudatosítása – A házasság intézménye, a hagyományos családmodell, a családi szerepek – A család: szeretetközösség, együttműködés, kölcsönösség, tisztelet; A család társadalmi funkciói <p>Biológiai és társadalmi reprodukció, családi háztartás; Párkapcsolatok, házasság, családtervezés; Szerepek a családban; Családi szocializáció</p>	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vita: a család fogalma és társadalmi funkciói – Szövegalkotás: a családi szocializáció jellemzői és szakaszai – Plakátkészítés a családi szerepekről – Prezentáció készítése a gyermekvállalás fontosságáról, társadalmi és demográfiai jelentőségéről - Forráselemzés és gyűjtőmunka segítségével grafikai szervező készítése a családmodell átalakulásáról és annak következményeiről a 20-21. században
TÉMAKÖR: A család gazdálkodása és pénzügyei	ÓRASZÁM: 2 óra
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A kommunikációs készség fejlesztése – A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése – A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szakértői mozaik: Családi háztartás, a család pénzügyei

<ul style="list-style-type: none"> – A problémamegoldó szemléletmód és gondolkodás fejlesztése – A döntési képesség fejlesztése – A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása – Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése – A társas együttműködés fejlesztése – A családi költségvetés felépítése – A családi gazdálkodás; pénzügyi tervezés: bevételek, kiadások – A megtakarítás szerepe és jelentősége, lehetőségei – A fenntarthatóság és a fogyasztási szokások kölcsönhatása <p>A családi háztartás pénzügyei; Bevételek, kiadások, megtakarítási lehetőségek; Fogyasztók a családban; A családi költségvetés, pénzügyi tervezés</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kérdések és feltevések megfogalmazása egy téma előzetes áttekintése alapján: a családi háztartás, a család pénzügyei – Szövegalkotás: a család környezettudatos életvitelét befolyásoló tényezők bemutatása szabadon választott műfajban – Egy fiktív család költségvetésének megtervezése – Vita: a fenntarthatóság szerepe a pénzügyi tervezésben – Önálló kutatás eredményeinek felhasználásával prezentáció készítése a megtakarítás, az előtakarékosság lehetőségeiről
<p>Szabadság és felelősség, jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás</p>	<p>ÓRASZÁM: 5 óra</p>
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A kommunikációs készség fejlesztése – Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése – A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése – A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése – A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása – A digitális kompetencia fejlesztése – Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése – A demokratikus elköteleződés kialakítása, erősítése – A társadalmi normák fontosságának megismerése – A társas együttműködés fejlesztése – Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok, polgári szabadságjogok – Magyarország Alaptörvényének fontosabb részei: Alapvetés, Állam, Szabadság és felelősség – Az állampolgári jogok és köteleességek – Az országgyűlési, a helyhatósági és az európai parlamenti képviselő választás; a népszavazás intézménye – A választójog és feltételei 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – Grafikai szervező segítségével a magyar jogrendszer felépítésének bemutatása – Vita: a közteherviselés szerepe az állam működésében, hogyan javítható az adómorál – Plakátkészítés az állampolgári jogokról és kötelezettségekről – Szituációs gyakorlat: az igazságszolgáltatás működésnek bemutatása egy fiktív eljáráson keresztül – Önálló kutatómunka: az országgyűlési választás rendszerének alakulása 1867 és 2014 között, vagy

<ul style="list-style-type: none"> – A jövő nemzedékek jogai – Az igazságszolgáltatás rendszerének felépítése, a büntetőjog, polgári jog, közjog, magánjog fogalma – A közteherviselés; a magyarországi adórendszer alapelemei – Magyarország Alaptörvénye; Az alapvető jogok; Az állampolgári kötelességek; Választójog, választási rendszer; Közjog; büntetőjog; Magánjog; polgári jog 	<p>népszavazások Magyarországon 1990-2018 között</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tudósítás vagy riport készítése egy fiktív vagy valós országgyűlési vitanapról források, a média-megjelenések segítségével – Prezentáció vagy digitális médiatartalom készítése a jövő nemzedék jogairól – Szövegalkotás: Magyarország Alaptörvényének szerepe
<p>TÉMAKÖR: Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem</p>	<p>ÓRASZÁM: 4 óra</p>
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A nemzethez tartozás emocionális kötődésének kialakítása, megerősítése – A kommunikációs készség fejlesztése – Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése – A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése – A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése – A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása – A társas együttműködés fejlesztése – Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése – A digitális kompetencia fejlesztése – A nemzettudat alkotóelemeinek értelmezése – A nemzeti érzés sajátosságai, a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái – A lokálpatriotizmus és a hazaszeretet közötti kapcsolódás – A honvédelmi kötelezettség teljesítésének békeidőben és a különleges működési rend idején – A Magyar honvédség szerepe, feladatai; a katonai szolgálat lehetőségei – A nemzetállamok szerepe, feladatai a globális világban és az Európai Unióban – Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere – A határon túli magyar közösségek kihívásai, Magyarország feladatai az anyaországon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében <p>A nemzettudat alkotóelemei; A nemzeti érzület: a nemzeti szimbólumok, a közös nyelv, a kollektív történeti emlékezet, a közös kultúra releváns elemei; A világ magyarsága és a nemzeti közösség; A honvédelem</p>	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – Forrásfeldolgozás: 19. és 20. századi szemelvények a hazaszeretetről, a nemzeti identitás fontosságáról – Szövegalkotás: kapcsolat a szülőföldhöz, a lokálpatriotizmus szerepe a tanulók életében – Tanulói előadás a nemzetállamok és az Európai Unió kapcsolatrendszeréről – Vita: a globalizáció hatása a közösségekre, a nemzetekre és a környezetre – Grafikai szervező segítségével Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszerének bemutatása – Lapszemle készítése egy kiválasztott nemzeti ünnep eseményeiről és sajátosságairól – Prezentáció készítése a határon túli magyar közösségekről, az őket érő kihívásokról

<p>kérdései a 21. században; A nemzetek, nemzetállamok szerepe a globális világban és az Európai Unióban</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Szöveges vagy audiovizuális riport készítése a Magyar Honvédségről – Digitális eszközhasználattal tematikus összeállítások szerkesztése egy határon túli magyar közösségről
<p>TÉMAKÖR: A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása</p>	<p>ÓRASZÁM: 4 óra</p>
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése – A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása – A társas együttműködés fejlesztése – A digitális kompetencia fejlesztése – A kommunikációs készség fejlesztése – Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése – A hatalmi ágak – A magyar állam intézményrendszere – A kormány és szervei – Az Országgyűlés felépítése és működése; az országgyűlési képviselők feladatai, jogállása – A törvényalkotás folyamata – Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői és szerepe a demokratikus államrendben – Az állam gazdasági feladatai – A központi költségvetés alapvető felépítése és szerepe – A nagy ellátórendszerek és az állami alapfeladatok – A magyar állam intézményrendszere; az igazságszolgáltatás rendszere, szervezetei; A gazdaság körforgása; A gazdaságpolitika; Az állam gazdasági feladatai; Az állami költségvetés 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vázlat vagy egyéb grafikai szervező készítése az állam felépítéséről, a hatalmi ágak legfontosabb intézményeiről – Vita: az állami szerepvállalásról a gazdasági életben – Költségvetés tervezése a főbb állami feladatokhoz, vagy egy-egy kiválasztott feladat költségeinek részletes kidolgozása, bemutatása és megvédése – Szerepjáték: a törvényalkotói munka, egy képzelt jogszabály megalkotása, érvek és ellenérvek gyűjtése – Prezentáció készítése egy kiválasztott ellátórendszer működéséről, feladatairól Szövegalkotási feladat: egy-egy minisztérium felépítésének és feladatainak bemutatása források segítségével – Mozaik, szakértői mozaik: az állam szociális funkciói, oktatási, egészségügyi feladatai vagy a rendvédelmi szervek feladatai – Képzelt riport egy országgyűlési ülésről vagy kormányülésről – Önálló kutatás alapján plakát vagy ábra készítése

	egy kiválasztott államigazgatási szerv vagy hivatal felépítéséről, feladatairól
TÉMAKÖR: A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	ÓRASZÁM: 4 óra
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A kommunikációs készség fejlesztése – A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése – A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése – A problémamegoldó szemléletmód fejlesztése – A döntési képesség fejlesztése – A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása – A társas együttműködés fejlesztése – Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése – A mindennapi ügyintézés alapintézményeinek megismerése – A hivatalai ügyintézés lehetőségei, az e-ügyintézés – A munkáltatók és a munkavállalók alapvető jogai és kötelességei – A munkaszerződés alapvető szabályai, a kollektív szerződés szerepe – Az önéletrajz és a motivációs levél felépítése, legfontosabb tartalmi és formai elemeinek megismerése – Az állásinterjúra történő felkészülés szempontjai – A szerződések néhány fő típusai: adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön- és biztosítási szerződés – Az állam, a munkaadók és a munkavállalók közötti érdekegyeztetés szintjei, fórumai – Az automatizáció, digitalizáció hatása a munkaerőpiacra – Az állampolgár és az intézmények, szervezetek kapcsolatai; Munkajogi alapok, munkavállalás, munkaszerződés; Munkaerőpiaci változások, előrejelzések; Szerződések 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az e-ügyintézés felületének megismerése, az egyes ügýtípusok csoportosítása önálló kutatómunka keretében – Helyzetgyakorlat vagy szituációs játék a mindennapi ügyintézés egy-egy eljárásáról – Grafikai szervező segítségével az egyes ügýtípusok és az azokban hatáskörrel rendelkező hivatalok csoportosítása – Szakértői mozaik: Munkaszerződés, kollektív szerződés, érdekképviselet, érdekegyeztetés – Szövegalkotás: önéletrajz, motivációs levél; Állásinterjú – Szituációs játék vagy helyzetgyakorlat egy fiktív állásinterjún való megjelenésről, szereplésről – Prezentáció készítése internetes források alapján a munkaerőpiaci előrejelzésekről – Vita: az automatizáció, a digitalizáció és a robotizáció gazdasági és társadalmi következményei, a munkaerőpiacra gyakorolt hatásai
TÉMAKÖR: Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	ÓRASZÁM: 3 óra
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A kommunikációs készség fejlesztése 	JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

<ul style="list-style-type: none"> – A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése – A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása – A döntési képesség fejlesztése – A társas együttműködés fejlesztése – A digitális kompetencia fejlesztése – Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése – A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei – A fogyasztóvédelem gazdasági, társadalmi szerepe, feladatai – A fogyasztói érdekek, a kapcsolódó állampolgári jogok megismerése – A szavatossággal és a garanciával kapcsolatos jogok és feltételrendszer alapjainak megismerése – Az internetes vásárlás előnyei és kockázatai – A tudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó, fogyasztói magatartás szemléletének kialakítása – A környezetvédelem legfontosabb helyi, országos és globális kérdéseinek megismerése, feltárása – Az épített és természeti környezetünk védelme iránti elköteleződés kialakítása, erősítése 	<ul style="list-style-type: none"> – Szövegalkotás: saját tapasztalatok és információgyűjtés alapján tájékoztató/GYIK készítése az internetes vásárlással kapcsolatos tudnivalókról – Vázlatírás vagy egyéb grafikai szervező készítése a fogyasztóvédelem szerepéről – Vita: A tudatos fogyasztó jellemzői, a különféle fogyasztói magatartásformák hatása a természeti környezetre, az emberiség ökológiai lábnyomára – Plakát készítése a szavatosság, a garancia és a jótállás alapvető szabályairól, amelyekre kell odafigyelnie a vásárlónak – Médiahasználat (könyvtár, internet, sajtó): fogyasztóvédelmi esetek gyűjtése és esetmegbeszélés keretében történő feldolgozása – Forráselemzés és forrásfeldolgozás keretében a biológiai diverzitást veszélyeztető tényezők, a legsúlyosabb környezetvédelmi kockázatok összegyűjtése és ábrázolása prezentáció formájában
<p>TÉMAKÖR: Bankrendszer, hitelfelvétel</p>	<p>ÓRASZÁM: 2 óra</p>
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése – A döntési képesség fejlesztése – A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása – A társas együttműködés fejlesztése – A kommunikációs készség fejlesztése – Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szövegalkotási feladat: a magyar bankrendszer működése, felépítése – Vita: a tudatos és megalapozott hitel felvétele / miért van szükség a hitelre?

<ul style="list-style-type: none"> – A monetáris politika fogalmának és alapvető jellemzőinek megismerése – A Magyar Nemzeti Bank működése, feladatai – A kereskedelmi bankok jellemzőinek, tevékenységének megismerése – A pénzügyi intézetek típusai – A hitelfelvétel módozatai, feltételei és kockázatai – A hitelszerződés tartalmi elemei, a körültekintő hitelfelvétel feltételei – A bank alapvető tevékenysége; Kétszintű bankrendszer: központi bank és kereskedelmi bankok; A Magyar Nemzeti Bank; A pénzügyi intézmények; Hitelfelvétel 	<ul style="list-style-type: none"> – Plakát készítése a hitel kockázatairól – Véleményvonal segítségével a hitelkockázatok közös mérlegelése – Beszélgetőkör a megalapozott, körültekintő hitelfelvétel szempontjairól és feltételeiről – Lapszemle készítése a Magyar Nemzeti Bank gazdaságélénkítő, pénzügyi szektor működését szabályozó tevékenységéről
<p>TÉMAKÖR: Vállalkozás és vállalat</p>	<p>ÓRASZÁM: 2 óra</p>
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A kommunikációs készség fejlesztése – A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése – A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése – A problémamegoldó szemlélet fejlesztése – A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása – Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése – A társas együttműködés fejlesztése – A digitális kompetencia fejlesztése – A vállalkozás fogalmának értelmezése – A vállalkozási formák, cégtípusok megismerése – Az egyes cégtípusok, vállalati formák szerepe a gazdaságban – Az üzleti terv fogalma, célja – A vállalkozás mikro- és makrokörnyezeti tényezői – A vállalkozás működési köre és környezete; A vállalkozások típusai; Vállalkozási terv; A vállalatok fajtái 	<p>JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vázlat vagy egyéb grafikai szervező készítése a vállalkozások fajtáiról, a vállalatok típusairól – Információgyűjtést követően egy vállalkozás üzleti tervének vizsgálata – Vita: a kis- és középvállalkozások szerepe, gazdasági, társadalmi fontossága – Szövegalkotás: vállalkozási ötletek, egy tetszőleges vállalkozás tervének bemutatása

A humán munkaközösség értékelési szempontjai:

A témazáró dolgozatot legalább 1 héttel előtte bejelentjük. Az értékelés egységes:

0-39 %: elégtelen;

40-54 %: elégséges;

55-69 %: közepes;

70-84 %: jó;

85-100 %: jeles.

Mivel előre bejelentett dolgozatról van szó, ha megírásakor a tanuló hiányzik, köteles pótolni, amikor a hiányzás után az iskolában először megjelenik. (Tartós hiányzás esetén a szaktanár mérlegel.)

A szóbeli feleltetést és a röpdolgozatot előre nem jelentjük be.

Az érdemjegyek száma egy félévben: minimum az adott tantárgy heti óraszám + 1 jegy.

A jegyek súlyozása:

témazáró: 200%

dolgozat, szóbeli felelet: 100%

röpdolgozat, órai munka, projektmunka, memoriter: 50%

kis- és próbaérettségi: 300%

Osztályozóvizsgára utasítható a diák:

- ha a tanórai hiányzása eléri a 30%-ot, és nincs meg a megfelelő számú érdemjegye, és nem írta meg a megfelelő számú témazárót (a félév során megíratott témazáróknak több, mint a felét).

A próbaérettségi értékelése:

0-29 %: elégtelen;

30-49 %: elégséges;

50-64 %: közepes;

65-79 %: jó;

80-100 %: jeles.